

# Ἄντιγόνη

Σοφοκλῆς

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

### Ἄντιγόνη

ἽΩ κοινὸν αὐτάδελφον Ἴσμῆνης κάρα,  
ἄρ' οἴσθ' ὅ τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν  
ὁποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;  
Οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν οὔτ' ἄτης ἄτερ  
οὔτ' αἰσχροῦν οὔτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὁποῖον οὐ  
τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.  
Καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι πανδήμῳ πόλει  
κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;  
Ἔχεις τι κείσῃκουσας; Ἦ σε λανθάνει  
πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

5

10

### Ἴσμῆνη

Ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἄντιγόνη, φίλων  
οὔθ' ἠδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἵκετ' ἐξ ὄτου  
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,  
μιᾶ θανόντοιν ἡμέρα διπλῆ χερὶ  
ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς  
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,  
οὔτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον οὔτ' ἀτωμένη.

15

### Ἄντιγόνη

Ἦδη καλῶς, καὶ σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν  
τοῦδ' οὔνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνη κλύοις.

### Ἴσμῆνη

Τί δ' ἔστι; Δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

20

### Ἄντιγόνη

Οὐ γὰρ τάφου νῶν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων  
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;  
Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκῃς  
χρήσει δικαίᾳ καὶ νόμου κατὰ χθονὸς  
ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς

25

τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν  
ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ  
τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκῦσαί τινα,  
ἔαν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν  
θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.  
Τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ  
κάμοί, λέγω γὰρ κάμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,  
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν  
σαφῆ προκηρύζοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν  
οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ,  
φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.  
Οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα  
εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.

30

35

### Ἴσμήνη

Τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ  
λύουσ' ἂν ἢ φάπτουσα προσθείμην πλέον;

40

### Ἀντιγόνη

Εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει σκόπει.

### Ἴσμήνη

Ποῖόν τι κινδύνευμα; Ποῦ γνώμης ποτ' εἶ;

### Ἀντιγόνη

Εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφιεῖς χερί.

### Ἴσμήνη

Ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;

### Ἀντιγόνη

Τὸν γοῦν ἐμόν, καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς,  
ἀδελφόν· οὐ γὰρ δὴ προδοῦς' ἀλώσομαι.

45

### Ἴσμήνη

ᾧ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

### Ἀντιγόνη

Ἄλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἵργειν μέτα.

### Ἴσμήνη

Οἴμοι. Φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ  
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο, 50  
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς  
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί.  
Ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,  
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·  
τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55  
αὐτοκτονοῦντε τὼ ταλαιπώρω μόρον  
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.  
Νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νῶ λειμιμένα σκόπει  
ὄσῳ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία  
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν. 60  
Ἄλλ' ἐννοεῖν χρή τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι  
ἔφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα.  
Ἔπειτα δ' οὐνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων,  
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα.  
Ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς 65  
ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,  
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ  
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

### Ἀντιγόνη

Οὔτ' ἂν κελεύσαιμ' οὔτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι  
πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἠδέως δρώης μέτα. 70  
Ἄλλ' ἴσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ, κεῖνον δ' ἐγὼ  
θάψω· καλὸν μοι τοῦτο ποιούση θανεῖν.  
Φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα,  
ὅσια πανουργήσασ'. Ἐπεὶ πλείων χρόνος  
ὄν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε. 75  
Ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,  
τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσασ' ἔχε.

### Ἴσμήνη

Ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιοῦμαι, τὸ δὲ  
βία πολιτῶν δρᾶν ἔφυν ἀμήχανος.

**Ἄντιγόνη**

Σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοι· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον  
χώσουσ' ἀδελφῶ φίλτάτῳ πορεύσομαι.

80

**Ἴσμήνη**

Οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.

**Ἄντιγόνη**

Μὴ μοῦ προτάρβει· τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.

**Ἴσμήνη**

Ἄλλ' οὖν προμηνύσης γε τοῦτο μηδενὶ  
τοῦργον, κρυφῆ δὲ κεῦθε, σὺν δ' αὐτῶς ἐγώ.

85

**Ἄντιγόνη**

Οἴμοι, καταύδα· πολλὸν ἐχθίων ἔσει  
σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξης τάδε.

**Ἴσμήνη**

Θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.

**Ἄντιγόνη**

Ἄλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χρή.

**Ἴσμήνη**

Εἰ καὶ δυνήσει γ'· ἄλλ' ἀμηχάνων ἐρᾶς.

90

**Ἄντιγόνη**

Οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

**Ἴσμήνη**

Ἄρχῆν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τάμηχανα.

**Ἄντιγόνη**

Εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἔμοῦ,  
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκη.  
Ἄλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἔμοῦ δυσβουλίαν  
παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο· πείσομαι γὰρ οὐ  
τοσοῦτον οὐδὲν ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.

95

## Ἰσμήνη

Ἄλλ' εἰ δοκεῖ σοι, στεῖχε· τοῦτο δ' ἴσθ' ὅτι  
ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

## ΠΑΡΟΔΟΣ

### Χορός

Ἄκτις ἀελίου, τὸ κάλλιστον ἑπταπύλω φανέν 100

θήβα τῶν προτέρων φάος,

ἐφάνθησ ποτ', ὦ χρυσέας

ἀμέρας βλέφαρον, Διρκαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα,

τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν ἐκβάντα φῶτα πανσαγία 106

φυγάδα πρόδρομον ὄξυτέρῳ κινήσασα χαλινῶ·

ὃς ἐφ' ἡμετέρα γὰ Πολυνείκους 110

ἀρθεῖς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων

ὄξέα κλάζων

αἰετὸς εἰς γᾶν ὡς ὑπερέπτα,

λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,

πολλῶν μεθ' ὄπλων 115

ξύν θ' ἵπποκόμοις κορύθεσσι.

Στάς δ' ὑπὲρ μελάθρων, φονώσαισιν ἀμφιχανῶν κύκλω

λόγχαις ἑπτάπυλον στόμα,

ἔβα, πρὶν ποθ' ἀμετέρων 120

αἱμάτων γένυσιν πλησθῆναί τε καὶ στεφάνωμα πύργων

πευκάενθ' Ἥφαιστον ἐλεῖν. Τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη

πάταγος Ἄρεος, ἀντιπάλῳ δυσχεῖρωμα δράκοντος. 126

Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους

ὑπερεχθαίρει, καὶ σφας ἐσιδῶν

πολλῶ ῥεύματι προσνισσομένους

χρυσοῦ καναχῆς ὑπεροπλίαις, 130

παλτῶ ῥίπτει πυρὶ βαλβίδων

ἐπ' ἄκρων ἤδη

νίκην ὀρμῶντ' ἀλαλάξαι.

Ἄντιτύπα δ' ἐπὶ γὰρ πέσε τανταλωθεὶς  
πυρφόρος, ὃς τότε μαινομένα ζῦν ὄρμα  
βακχεύων ἐπέπνει  
ρίπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.

135

Εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν,  
ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας Ἄρης  
δεξιόσειρος.

140

Ἐπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις  
ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον  
Ζηνὶ τροπαίῳ πάγκαλκα τέλη,  
πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὧ πατρὸς ἐνὸς  
μητρός τε μιᾶς φύντε καθ' αὐτοῖν  
δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχετον  
κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.

145

Ἄλλὰ γὰρ ἅ μεγαλώνυμος ἦλθε Νίκα  
τᾶ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,  
ἐκ μὲν δὴ πολέμων  
τῶν νῦν θέσθαι λησμοσύναν,  
θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς  
παννουχίοις πάντας ἐπέλθωμεν, ὃ Θήβας δ' ἐλελίχθων  
Βάκχιος ἄρχοι.

150

Ἄλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας,  
Κρέων ὁ Μενοικέως <ταγός> νεοχμὸς  
νεαραῖσι θεῶν ἐπὶ συντυχίαις  
χωρεῖ, τίνα δὴ μῆτιν ἐρέσσω,  
ὅτι σύγκλητον τήνδε γερόντων  
προὔθετο λέσχην,  
κοινῶ κηρύγματι πέμψας;

155

160

## ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Α΄

### Κρέων

Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ  
πολλῶ σάλῳ σείσαντες ὤρθωσαν πάλιν·  
ὕμας δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα  
ἔστειλ' ἰκέσθαι τοῦτο μὲν τὰ Λαΐου

165

σέβοντας εἰδῶς εὖ θρόνων ἀεὶ κράτη,  
τοῦτ' αὐθις, ἠνίκ' Οἰδίπους ὤρθου πόλιν,  
κάπεϊ διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι  
παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.  
Ἵτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν 170  
καθ' ἡμέραν ὄλοντο παίσαντές τε καὶ  
πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,  
ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω  
γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.  
Ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν 175  
ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμη, πρὶν ἂν  
ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆς φανῆ.  
Ἔμοι γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν  
μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων,  
ἀλλ' ἐκ φόβου του γλώσσαν ἐγκλήσας ἔχει, 180  
κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·  
καὶ μεῖζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας  
φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.  
Ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὀρῶν ἀεὶ,  
οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὀρῶν 185  
στείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,  
οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἀνδρα δυσμενῆ χθονὸς  
θεῖμην ἐμαυτῶ, τοῦτο γινώσκων ὅτι  
ἦδ' ἐστὶν ἡ σῶζουσα καὶ ταύτης ἔπι  
πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα. 190  
Τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὖξω πόλιν·  
καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω  
ἀστοῖσι παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίου περὶ·  
Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν  
ὄλωλε τῆσδε, πάντ' ἀριστεύσας δορί, 195  
τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι  
ἂ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς  
τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκη λέγω,  
ὃς γῆν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς  
φυγὰς κατελθῶν ἠθέλησε μὲν πυρὶ 200  
πρῆσαι κατ' ἄκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος  
κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,  
τοῦτον πόλει τῆδ' ἐκκεκήρυκται τάφῳ  
μήτε κτερίζειν μήτε κωκῦσαί τινα,

ἔαν δ' ἄθαπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας  
καὶ πρὸς κυνῶν ἔδεστον αἰκισθέντ' ἰδεῖν.  
Τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα, κοῦποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ  
τιμῇ προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων·  
ἀλλ' ὅστις εὖνους τῆδε τῆ πόλει, θανῶν  
καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμήσεται.

### **Χορός**

Σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέον,  
τὸν τῆδε δύσνουν κὰς τὸν εὐμενῆ πόλει·  
νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντί πού γ' ἔνεστί σοι  
καὶ τῶν θανόντων χῶπόσοι ζῶμεν πέρι.

### **Κρέων**

Ἵς ἂν σκοποὶ νυν ἦτε τῶν εἰρημένων.

### **Χορός**

Νεωτέρῳ τῷ τοῦτο βαστάζειν πρόθεες.

### **Κρέων**

Ἄλλ' εἴς' ἐτοῖμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

### **Χορός**

Τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;

### **Κρέων**

Τὸ μὴ ἴπιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

### **Χορός**

Οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος ὃς θανεῖν ἐράῃ.

### **Κρέων**

Καὶ μὴν ὁ μισθός γ', οὗτος· ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων  
ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

### **Φύλαξ**

Ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο  
δύσπνους ἰκάνω κοῦφον ἐξάρας πόδα·  
πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις,



ὁδοῖς κυκλῶν ἑμαυτὸν εἰς ἀναστροφὴν·  
ψυχὴ γὰρ ἠϋδα πολλά μοι μυθουμένη·  
τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολῶν δώσεις δίκην;  
Τλήμων, μένεις αὖ; Κεῖ τάδ' εἴσεται Κρέων  
ἄλλου παρ' ἀνδρός; Πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγύνει;  
Τοιαῦθ' ἐλίσσω ἦνυτον σχολῆ βραδύς,  
χοῦτως ὁδὸς βραχεῖα γίγνεται μακρά.  
Τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν  
σοί· κεῖ τὸ μηδὲν ἔξερω, φράσω δ' ὅμως.  
Τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεδραγμένος,  
τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

230

235

### **Κρέων**

Τί δ' ἐστὶν ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

### **Φύλαξ**

Φράσαι θέλω σοι πρῶτα τάμαυτοῦ· τὸ γὰρ  
πρᾶγμ' οὔτ' ἔδρασ' οὔτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρῶν,  
οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμί τι.

240

### **Κρέων**

Εὖ γε στοχάζει κάποφάργγυσαι κύκλω  
τὸ πρᾶγμα· δηλοῖς δ' ὥς τι σημανῶν νέον.

### **Φύλαξ**

Τὰ δεινὰ γὰρ τοι προστίθησ' ὄκνον πολύν.

### **Κρέων**

Οὐκουν ἐρεῖς ποτ', εἴτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει;

### **Φύλαξ**

Καὶ δὴ λέγω σοι. Τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως  
θάψας βέβηκε κάπῃ χρωτὶ διψίαν  
κόνιν παλύνας κάφαγιστεύσας ἅ χρή.

245

### **Κρέων**

Τί φῆς; Τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;

## Φύλαξ

Οὐκ οἶδ'· ἐκεῖ γὰρ οὔτε του γενῆδος ἦν  
πλήγῃ, οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ 250  
καὶ χέρσος, ἀρρώξ οὐδ' ἐπημαξευμένη  
τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.  
Ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκόπος  
δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν.  
Ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὔ, 255  
λεπτὴ δ' ἄγος φεύγοντος ὥς, ἐπῆν κόνις.  
Σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν  
ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.  
Λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,  
φύλαξ ἐλέγχων φύλακα· κἂν ἐγίγνετο 260  
πληγὴ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.  
Εἷς γὰρ τις ἦν ἕκαστος οὐξειργασμένος,  
κούδεις ἐναργής, ἀλλ' ἔφευγε μὴ εἰδέναι.  
Ἦμεν δ' ἐτοιμοὶ καὶ μύδρους αἴρειν χεροῖν,  
καὶ πῦρ διέρπειν καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν, 265  
τὸ μήτε δρᾶσαι μήτε τῷ ξυνειδέναι  
τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι μηδ' εἰργασμένῳ.  
Τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,  
λέγει τις εἷς, ὃς πάντας ἐς πέδον κἄρα  
νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν· οὐ γὰρ εἶχομεν 270  
οὔτ' ἀντιφωνεῖν οὔθ' ὅπως δρῶντες καλῶς  
πράξαιμεν. Ἦν δ' ὁ μῦθος ὡς ἀνοιστέον  
σοὶ τοῦργον εἶη τοῦτο κούχι κρυπτέον.  
Καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κάμῃ τὸν δυσδαίμονα  
πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τᾶγαθὸν λαβεῖν. 275  
Πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἔκοῦσιν, οἶδ' ὅτι·  
στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.

## Χορός

Ἄναξ, ἐμοὶ τοί, μή τι καὶ θεήλατον  
τοῦργον τόδ', ἢ ξύννοια βουλεύει πάλαι.

## Κρέων

Παῦσαι, πρὶν ὀργῆς καὶ με μεστῶσαι λέγων, 280  
μὴ 'φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρων ἅμα.  
Λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτά, δαίμονας λέγων

πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.  
Πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην  
ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας 285  
ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα  
καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;  
Ἦ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεοῦς;  
Οὐκ ἔστιν. Ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως  
ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί, 290  
κρυφῆ κἀρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ  
λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.  
Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς  
παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.  
Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος 295  
κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε. Τοῦτο καὶ πόλεις  
πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων·  
τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας  
χρηστάς πρὸς αἰσχροῦ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν·  
πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν 300  
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.  
Ὅσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἦνυσαν τάδε,  
χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.  
Ἄλλ' εἶπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,  
εὖ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω· 305  
εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου  
εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,  
οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μόνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν  
ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσηθ' ὕβριν,  
ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον 310  
τὸ λοιπὸν ἀρπάζητε, καὶ μάθηθ' ὅτι  
οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.  
Ἐκ τῶν γὰρ αἰσchrῶν λημμάτων τοὺς πλείονας  
ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

### Φύλαξ

Εἰπεῖν τι δώσεις ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω; 315

### Κρέων

Οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

**Φύλαξ**

Ἐν τοῖσιν ὡσὶν ἢ πὶ τῇ ψυχῇ δάκνει;

**Κρέων**

Τί δὲ ῥυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὄπου;

**Φύλαξ**

Ὁ δρῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὦτ' ἐγώ.

**Κρέων**

Οἴμ' ὡς λάλημα δηλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

320

**Φύλαξ**

Οὐκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

**Κρέων**

Καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδούς.

**Φύλαξ**

Φεῦ.

Ἦ δεινὸν ᾧ δοκῆ γε καὶ ψευδῆ δοκεῖν.

**Κρέων**

Κόμψευέ νυν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ  
φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ' ὅτι  
τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

325

**Φύλαξ**

Ἄλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ'· ἐὰν δέ τοι  
ληφθῆ τε καὶ μή, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,  
οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με·  
καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς  
σωθεῖς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

330

## **ΣΤΑΣΙΜΟΝ Α΄**

**Χορός**

Πολλὰ τὰ δεινὰ κούδεν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει·  
Τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ

335

χωρεῖ, περιβρυχίοισιν  
περῶν ὑπ' οἴδμασιν·  
θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν  
ἄφθιτον, ἀκαμάταν, ἀποτρύεται,  
ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος 340  
ἱππεῖω γένει πολεύων.

Κουφονόων τε φῦλον ὀρνίθων ἀμφιβαλὼν ἄγει 343  
καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν 345  
σπείραισι δικτυοκλώστοις,  
περιφραδῆς ἀνήρ·  
κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου  
θηρὸς ὀρεσσιβάτα, λασιαύχενά θ' 350  
ἵππον ὀχμάζεται ἀμφὶ λόφον ζυγῶν  
οὔρειόν τ' ἀκμήτα ταῦρον.

Καὶ φθέγμα καὶ ἀνεμόεν 354  
φρόνημα καὶ ἀστυνόμους ὀργὰς ἐδιδάξατο καὶ δυσάυλων  
πάγων ὑπαίθρεια καὶ δύσομβρα φεύγειν βέλη  
παντοπόρος· ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται 360  
τὸ μέλλον· Ἄϊδα μόνον φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται·  
νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς ξυμπέφρασται.

Σοφόν τι τὸ μηχανόεν 365  
τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων τοτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει·  
νόμους γεραίρων χθονὸς θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν,  
ὑψίπολις· ἄπολις ὄτω τὸ μὴ καλὸν 370  
ξύνεστι τόλμας χάριν. Μήτ' ἐμοὶ παρέστιος  
γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν, ὃς τὰδ' ἔρδει. 375

## **ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Β΄**

### **Χορός**

Ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινόῳ  
τόδε· πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω  
τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην;  
ᾗ δύστηνος  
καὶ δυστήνου πατρὸς Οἰδιπόδα, 380  
τί ποτ'; Οὐ δὴ που σέ γ' ἀπιστοῦσαν

τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις  
καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;

### Φύλαξ

Ἦδ' ἔστ' ἐκείνη τοῦργον ἢ ἔχειρασμένη  
τήνδ' εἴλομεν θάπτουσαν. Ἄλλὰ ποῦ Κρέων;

385

### Χορός

Ὅδ' ἐκ δόμων ἄψορρος εἰς δέον περᾶ.

### Κρέων

Τί δ' ἔστι; Ποία ζύμμετρος προὔβην τύχη;

### Φύλαξ

Ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδέν ἔστ' ἀπώμοτον.  
Ψεύδει γὰρ ἢ ἴνιοια τὴν γνώμην· ἐπεὶ  
σχολῆ ποθ' ἤξειν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγὼ,  
ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε·  
ἀλλ' ἢ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ  
ἔοικεν ἄλλη μῆκος οὐδὲν ἡδονῆ,

390

ἦκω, δι' ὄρκων καίπερ ὦν ἀπώμοτος,  
κόρην ἄγων τήνδ', ἢ καθηρέθη τάφον  
κοσμοῦσα. Κληρὸς ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,  
ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θοῦρμαιον, οὐκ ἄλλου, τόδε.

395

Καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ' αὐτός, ὡς θέλεις, λαβῶν  
καὶ κρῖνε κάξέλεγχ'· ἐγὼ δ' ἐλεύθερος  
δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν.

400

### Κρέων

Ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβῶν;

### Φύλαξ

Αὕτη τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε· πάντ' ἐπίστασαι.

### Κρέων

Ἦ καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φής;

## Φύλαξ

Ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὄν σὺ τὸν νεκρὸν  
ἀπεῖπας. Ἄρ' ἔνδηλα καὶ σαφῆ λέγω;

405

## Κρέων

Καὶ πῶς ὁρᾶται κάπιληπτος ἠρέθη;

## Φύλαξ

Τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'. Ὅπως γὰρ ἤκομεν,  
πρὸς σοῦ τὰ δεῖν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,  
πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἢ κατεῖχε τὸν  
νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὖ,  
καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι,  
ὁσμὴν ἀπ' αὐτοῦ μὴ βάλοι πεφευγότες,  
ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνὴρ ἐπιρρόθοις  
κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀκηδήσοι πόνου.

410

Χρόνον τὰδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι  
μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος  
καὶ καῦμ' ἔθαλπε· καὶ τότε' ἐξαίφνης χθονὸς  
τυφῶς αἰείρας σκηπτὸν οὐράνιον ἄχος,  
πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην  
ὑλῆς πεδιάδος, ἐν δ' ἐμεστῶθη μέγας  
αἰθήρ· μύσαντες δ' εἶχομεν θεῖαν νόσον.

415

Καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ,  
ἢ παῖς ὁρᾶται, κάνακωκύει πικρᾶς  
ὄρنيθος ὄξυν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς  
εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψη λέχος·  
οὕτω δὲ χαῦτη, ψιλὸν ὡς ὀρᾶ νέκυν,  
γόοισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀράς κακὰς  
ἠρᾶτο τοῖσι τοῦργον ἐξειργασμένοις.

420

Καὶ χερσὶν εὐθὺς διψίαν φέρει κόνιν,  
ἔκ τ' εὐκροτήτου χαλκέας ἄρδην πρόχου  
χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.

425

Χῆμεῖς ἰδόντες ἰέμεσθα, σὺν δέ νιν  
θηρώμεθ' εὐθὺς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην·  
καὶ τάς τε πρόσθεν τάς τε νῦν ἠλέγχομεν  
πράξεις· ἄπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο,  
ἄμ' ἠδέως ἔμοιγε κάλγεινῶς ἅμα.

430

Τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι

435

ἤδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν  
ἀλγεινόν· ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἦσσω λαβεῖν  
ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

440

### **Κρέων**

Σὲ δὴ, σὲ τὴν νεύουσαν εἰς πέδον κάρα,  
φῆς, ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε;

### **Ἄντιγόνη**

Καὶ φημὶ δρᾶσαι κούκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.

### **Κρέων**

Σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαυτὸν ἢ θέλεις  
ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον·  
σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ συντόμως,  
ἦδησθα κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

445

### **Ἄντιγόνη**

Ἦϊδη· τί δ' οὐκ ἔμελλον; Ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

### **Κρέων**

Καὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

### **Ἄντιγόνη**

Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,  
οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη  
τοιούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισεν νόμους.  
Οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ὥοιμην τὰ σὰ  
κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν  
νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν·  
οὐ γάρ τι νῦν γε κἀχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε  
ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἐξ ὄτου ἴφάνη.  
Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς  
φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην  
δώσειν. Θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ;  
Κεῖ μὴ σὺ προὔκηρυξας· εἰ δὲ τοῦ χρόνου  
πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω.  
Ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγὼ, κακοῖς  
ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανῶν κέρδος φέρει;

450

455

460



Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465  
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἄν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς  
μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἠνσχύομην νέκυν,  
κείνοις ἄν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.  
Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,  
σχεδόν τι μῶρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω. 470

### Χορός

Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὠμὸν ἐξ ὠμοῦ πατρὸς  
τῆς παιδός· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

### Κρέων

Ἄλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα  
πίπτειν μάλιστα, καὶ τὸν ἐγκρατέστατον 475  
σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ  
θραυσθέντα καὶ ραγέντα πλεῖστ' ἄν εἰσίδοις·  
σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους  
ἵππους καταρτυθέντας· οὐ γὰρ ἐκπέλει  
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.  
Αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο, 480  
νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·  
ὑβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα,  
τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.  
Ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὕτη δ' ἀνήρ,  
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῆδε κείσεται κράτη. 485  
Ἄλλ' εἴτ' ἀδελφῆς εἴθ' ὀμαιμονεστέρα  
τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς ἐρκείου κυρεῖ,  
αὕτη τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον  
μόρου κακίστου· καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον  
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλευῆσαι τάφου. 490  
Καί νιν καλεῖτ'· ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως  
λυσσῶσαν αὐτήν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.  
Φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν, ἠρῆσθαι κλοπεὺς  
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων·  
μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσί τις 495  
άλους ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.

### Ἀντιγόνη

Θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναί μ' ἐλών;

### **Κρέων**

Ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.

### **Ἄντιγόνη**

Τί δήτα μέλλεις; Ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων  
ἄρεστον οὐδὲν μηδ' ἄρεσθείη ποτέ·

500

οὕτω δὲ καὶ σοὶ τᾶμ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.

Καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον  
κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ

τιθεῖσα; Τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν

λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήῳ φόβος.

505

Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ  
κᾶξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται.

### **Κρέων**

Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄραξ.

### **Ἄντιγόνη**

Ὅρωσι χοῦτοι· σοὶ δ' ὑπίλλουσιν στόμα.

### **Κρέων**

Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδεῖ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;

510

### **Ἄντιγόνη**

Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχνους σέβειν.

### **Κρέων**

Οὐκουν ὄμαιμος χῶ καταντίον θανῶν;

### **Ἄντιγόνη**

Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.

### **Κρέων**

Πῶς δήτ' ἐκείνῳ δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;

### **Ἄντιγόνη**

Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανῶν νέκυς.

515

**Κρέων**

Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

**Ἄντιγόνη**

Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.

**Κρέων**

Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστὰς ὑπερ.

**Ἄντιγόνη**

Ὅμως ὃ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

**Κρέων**

Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσους.

520

**Ἄντιγόνη**

Τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;

**Κρέων**

Οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.

**Ἄντιγόνη**

Οὔτοι συνέχθην, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.

**Κρέων**

Κάτω νυν ἔλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει  
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.

525

**Χορός**

Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμήνη,  
φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη·  
νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ αἱματόεν  
ρέθος αἰσχύνει,  
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.

530

**Κρέων**

Σὺ δ', ἢ κατ' οἶκους ὡς ἔχιδν' ὑφειμένη  
λήθουσα μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον  
τρέφων δύ' ἄτα κάπαναστάσεις θρόνων,

φέρ', εἰπέ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου  
φήσεις μετασχεῖν, ἢ ἕξομεῖ τὸ μὴ εἰδέναί;

535

### Ἴσμήνη

Δέδρακα τοῦργον, εἴπερ ἦδ' ὁμορροθεῖ  
καὶ ζυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

### Ἀντιγόνη

Ἄλλ' οὐκ ἔάσει τοῦτό γ' ἡ δίκη σ', ἐπεὶ  
οὔτ' ἠθέλησας οὔτ' ἐγὼ κοινωσάμην.

### Ἴσμήνη

Ἄλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι  
ζύμπλουν ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.

540

### Ἀντιγόνη

Ἵν τοῦργον, Ἄιδης χοὶ κάτω ζυνίστορες  
λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

### Ἴσμήνη

Μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ  
θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι.

545

### Ἀντιγόνη

Μή μοι θάνης σὺ κοινὰ μηδ' ἄ μὴ ἴτιγες  
ποιοῦ σεαυτῆς. Ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.

### Ἴσμήνη

Καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;

### Ἀντιγόνη

Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.

### Ἴσμήνη

Τί ταῦτ' ἀνίᾳς μ', οὐδὲν ὠφελουμένη;

550

### Ἀντιγόνη

Ἄλγοῦσα μὲν δῆτ' εἰ γελῶ γ' ἐν σοὶ γελῶ.

**Ἴσμήνη**

Τί δῆτ' ἄν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;

**Ἀντιγόνη**

Σῶσον σεαυτήν· οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

**Ἴσμήνη**

Οἴμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;

**Ἀντιγόνη**

Σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν.

555

**Ἴσμήνη**

Ἄλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

**Ἀντιγόνη**

Καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ ἴδοκουν φρονεῖν.

**Ἴσμήνη**

Καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ ἕξαμαρτία.

**Ἀντιγόνη**

Θάρσει· σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι  
τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν.

560

**Κρέων**

Τὸ παῖδε φημί τώδε τὴν μὲν ἀρτίως  
ἄνουν πεφάνθαι, τὴν δ' ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ' ἔφυ.

**Ἴσμήνη**

Οὐ γὰρ ποτ', ὦναξ, οὐδ' ὄς ἄν βλάστη μένει  
νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.

**Κρέων**

Σοὶ γοῦν, ὄθ' εἴλου σὺν κακοῖς πράσσειν κακά.

565

**Ἴσμήνη**

Τί γὰρ μόνη μοι τῆσδ' ἄτερ βιώσιμον;

### Κρέων

Ἄλλ' ἦδε μέντοι μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.

### Ἴσμήνη

Ἄλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;

### Κρέων

Ἄρώσιμοι γὰρ χιτέρων εἰσὶν γύαι.

### Ἴσμήνη

Οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῆδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα.

570

### Κρέων

Κακὰς ἐγὼ γυναῖκας υἱέσι στυγῶ.

### Ἄντιγόνη

ᾧ φίλταθ' Αἴμον, ὥς σ' ἀτιμάζει πατήρ.

### Κρέων

Ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.

### Χορός

Ἥ γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαυτοῦ γόνον;

### Κρέων

Ἄιδης ὁ παύσων τούσδε τοὺς γάμους ἐμοί.

575

### Χορός

Δεδογμέν', ὥς ἔοικε, τήνδε κατθανεῖν.

### Κρέων

Καὶ σοί γε κάμοί. Μὴ τριβὰς ἔτ', ἀλλὰ νιν  
κομίζετ' εἴσω, δμῶες· ἐκ δὲ τοῦδε χρῆ  
γυναῖκας εἶναι τάσδε μῆδ' ἀνειμένας.  
Φεύγουσι γὰρ τοὶ χοὶ θρασεῖς, ὅταν πέλας  
ἦδη τὸν Ἄιδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.

580

## ΣΤΑΣΙΜΟΝ Β΄

### Χορός

- Εὐδαίμονες οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰών.  
Οἷς γὰρ ἂν σεισθῆ θεόθεν δόμος, ἄτας  
οὐδὲν ἐλλείπει, γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἔρπον· 585  
ὅμοιον ὥστε ποντίαις οἶδμα δυσπνόοις ὅταν  
Θρήσσαισιν ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμη πνοαῖς,  
κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν θῖνα, καὶ 590  
δυσάνεμοι, στόνω βρέμουσιν ἀντιπλήγες ἀκταί.
- Ἄρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὀρώμαι 593  
πήματα φθιτῶν ἐπὶ πήμασι πίπτοντ', 595  
οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἐρείπει  
θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν. Νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπὲρ  
ρίζας <ὁ> τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις, 600  
κατ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν νερτέρων  
ἀμᾶ κόνις λόγου τ' ἄνοια καὶ φρενῶν ἐρινύς.
- Τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασία κατάσχοι; 605  
Τὰν οὔθ' ὕπνος αἰρεῖ ποθ' ὁ πάντ' ἀγρεύων,  
οὔτε θεῶν ἄκματοι μῆνες, ἀγήρωσ δὲ χρόνω  
δυνάστας κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἴγλαν. 610  
Τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον  
καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει  
νόμος ὄδ', οὐδὲν ἔρπει  
θνατῶν βιότῳ πάμπολύ γ' ἐκτὸς ἄτας.
- Ἄ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπὶς πολλοῖς μὲν ὄνασις ἀνδρῶν, 616  
πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων·  
εἰδότι δ' οὐδὲν ἔρπει, πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις  
προσαύση. Σοφίᾳ γὰρ ἔκ του κλεινὸν ἔπος πέφανται, 621  
τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν  
τῷδ' ἔμμεν ὄτῳ φρένας  
θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν·  
πράσσει δ' ὀλίγιστον χρόνον ἐκτὸς ἄτας. 625

## ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Γ'

### Χορός

Ὅδε μὴν Αἴμων, παίδων τῶν σῶν  
νέατον γέννημ' ἄρ' ἀχνύμενος  
τῆς μελλογάμου  
τάλιδος ἤκει μόρον Ἀντιγόνης,  
ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν;

630

### Κρέων

Τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέρτερον.  
ἽΩ παῖ, τελείαν ψῆφον ἄρα μὴ κλύων  
τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσσαίνων πάρει;  
Ἦ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῆ δρῶντες φίλοι;

### Αἴμων

Πάτερ, σός εἰμι· καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων  
χρηστάς ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέψομαι.  
Ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξιῴσεται γάμος  
μεῖζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.

635

### Κρέων

Οὕτω γάρ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ στέρνων ἔχειν,  
γνώμης πατρώας πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι.  
Τούτου γὰρ οὐνεκ' ἄνδρες εὗχονται γονὰς  
κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,  
ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς,  
καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.

640

Ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιτῦει τέκνα,  
τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόνους  
φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;  
Μὴ νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς  
γυναικὸς οὐνεκ' ἐκβάλλης, εἰδὼς ὅτι  
ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται,  
γυνὴ κακὴ ξύνευνος ἐν δόμοις. Τί γὰρ  
γένοιτ' ἂν ἔλκος μεῖζον ἢ φίλος κακός;  
Ἄλλὰ πτύσας ὡσεὶ τε δυσμενῆ μέθες  
τὴν παῖδ' ἐν Αἴδου τήνδε νυμφεύειν τινί.

645

650

Ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγώ

655



πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,  
ψευδῆ γ' ἑμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,  
ἀλλὰ κτενῶ. Πρὸς ταῦτ' ἐφυμνείτω Δία  
ξύναιμον. Εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φύσει  
ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἕξω γένους. 660  
Ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ  
χρηστός, φανεῖται κὰν πόλει δίκαιος ὦν·  
ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους βιάζεται,  
ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατύνουσιν νοεῖ,  
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἑμοῦ τυχεῖν. 665  
Ἄλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν  
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία·  
καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοῖην ἐγὼ  
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,  
δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670  
μένειν δίκαιον κάγαθὸν παραστάτην.  
Ἄναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν.  
Αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἢ δ' ἀναστάτους  
οἴκους τίθησιν, ἢ δε συμμάχου δορός  
τροπὰς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675  
σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.  
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,  
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα.  
Κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν,  
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἤσσονες καλοῖμεθ' ἄν. 680

### **Χορός**

Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,  
λέγειν φρονούντως ὦν λέγεις δοκεῖς πέρι.

### **Αἴμων**

Πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,  
πάντων ὅσ' ἐστὶ κτημάτων ὑπέρτατον.  
Ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685  
οὔτ' ἂν δυναίμην μῆτ' ἐπισταίμην λέγειν.  
Γένοιτο μεντᾶν χἀτέρῳ καλῶς ἔχον.  
Σοῦ δ' οὔν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν ὅσα  
λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει.  
Τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότη 690

λόγοις τοιούτοις οἷς σὺ μὴ τέρψει κλύων  
ἔμοι δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,  
τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,  
πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιοτάτη  
κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει· 695  
ἦτις τὸν αὐτῆς ἀντάδελφον ἐν φοναῖς  
πεπτῶτ' ἄθαπτον μῆθ' ὑπ' ὠμηστῶν κυνῶν  
εἴασ' ὀλέσθαι μῆθ' ὑπ' οἰωνῶν τινός·  
οὐχ ἦδε χρυσῆς ἀξία τιμῆς λαχεῖν;  
Τοιάδ' ἐρεμνὴ σῖγ' ἐπέρχεται φάτις. 700  
Ἔμοι δὲ σοῦ πρᾶσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,  
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον,  
τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις  
ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;  
Μὴ νυν ἐν ἦθος μούνον ἐν σαυτῷ φόρει, 705  
ὡς φῆς σύ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.  
Ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,  
ἢ γλῶσσαν, ἢν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,  
οὔτοι διαπτυχθέντες ὠφθησαν κενοί.  
Ἄλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710  
πόλλ' αἰσχροὺς οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.  
Ὅρᾳς παρὰ ρείθροισι χειμάρροις ὅσα  
δένδρων ὑπεῖκει, κλῶνας ὡς ἐκσῶζεται·  
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.  
Αὐτῶς δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατῆ πόδα 715  
τείνας ὑπεῖκει μηδέν, ὑπτίοις κάτω  
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.  
Ἄλλ' εἶκε καὶ θυμῷ μετάστασιν δίδου.  
Γνώμη γὰρ εἴ τις κάπ' ἔμοῦ νεωτέρου 720  
πρόσεστι, φῆμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ  
φῦναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·  
εἰ δ' οὔν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ρέπειν,  
καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.

### Χορός

Ἄναξ, σέ τ' εἰκόσ, εἴ τι καίριον λέγει,  
μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλά. 725

**Κρέων**

Οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαζόμεσθα δὴ  
φρονεῖν ὑπ' ἀνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;

**Αἴμων**

Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,  
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τᾶργα σκοπεῖν.

**Κρέων**

Ἔργον γὰρ ἐστὶ τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν;

730

**Αἴμων**

Οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν εἰς τοὺς κακοὺς.

**Κρέων**

Οὐχ ἦδε γὰρ τοιᾶδ' ἐπέιληπται νόσω;

**Αἴμων**

Οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπολις λεώς.

**Κρέων**

Πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμὲ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;

**Αἴμων**

Ὅρᾶς τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος;

735

**Κρέων**

Ἄλλω γὰρ ἢ ἰμοὶ χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός;

**Αἴμων**

Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἥτις ἀνδρὸς ἐσθ' ἑνός.

**Κρέων**

Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;

**Αἴμων**

Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.

**Κρέων**

Ἦδ' ὡς ἔοικε, τῆ γυναικὶ συμμαχεῖ.

740

**Αἴμων**

Εἶπερ γυνὴ σὺ σοῦ γὰρ οὖν προκήδομαι.

**Κρέων**

Ἦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί.

**Αἴμων**

Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἔξαμαρτάνονθ' ὀρώ.

**Κρέων**

Ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;

**Αἴμων**

Οὐ γὰρ σέβεις τιμάς γε τὰς θεῶν πατῶν.

745

**Κρέων**

Ἦ μιαρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.

**Αἴμων**

Οὐ τὰν ἔλοις ἦσσω γε τῶν αἰσχυρῶν ἐμέ.

**Κρέων**

Ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὄδε.

**Αἴμων**

Καὶ σοῦ γε κάμοῦ, καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.

**Κρέων**

Ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς.

750

**Αἴμων**

Ἦδ' οὖν θανεῖται καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινα.

**Κρέων**

Ἦ κάπαπειλῶν ᾧδ' ἐπεξέρχει θρασύς;

**Αἴμων**

Τίς δ' ἔστ' ἀπειλή πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;

**Κρέων**

Κλαίων φρενώσεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός.

**Αἴμων**

Εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.

755

**Κρέων**

Γυναικὸς ὧν δούλευμα μὴ κώτιλλέ με.

**Αἴμων**

Βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν;

**Κρέων**

Ἄληθες; Ἄλλ' οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὅτι,

χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεινάσεις ἐμέ.

Ἄγετε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα

παρόντι θνήσκη πλησία τῷ νυμφίῳ.

760

**Αἴμων**

Οὐ δῆτ' ἔμοιγε, τοῦτο μὴ δόξης ποτέ,

οὔθ' ἦδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμὰ

τοῦμὸν προσόψει κρᾶτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρων,

ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνῃ ξυνών.

765

**Χορός**

Ἄνήρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·

νοῦς δ' ἔστι τηλικούτος ἀλγήσας βαρύς.

**Κρέων**

Δράτῃ φρονεῖτω μείζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·

τῷ δ' οὖν κόρα τῷδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.

**Χορός**

Ἄμφω γὰρ αὐτῷ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς;

770

### Κρέων

Οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν· εὖ γὰρ οὖν λέγεις.

### Χορός

Μόρφω δὲ ποίω καὶ σφε βουλευεῖ κτανεῖν;

### Κρέων

Ἄγων ἔρημος ἔνθ' ἂν ἦ βροτῶν στίβος  
κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι,  
φορβῆς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προθείς,  
ὅπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφύγη πόλις.  
Κάκεϊ τὸν Ἄιδην, ὃν μόνον σέβει θεῶν,  
αἰτουμένη που τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,  
ἢ γνώσεται γοῦν ἀλλὰ τηνικαῦθ' ὅτι  
πόνος περισσός ἐστι τὰν Ἄιδου σέβειν.

775

780

## ΣΤΑΣΙΜΟΝ Γ'

### Χορός

Ἔρωσ ἀνίκατε μάχαν, Ἔρωσ, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις,  
ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐννουχεύεις,  
φοιτᾶς δ' ὑπερπόντιος ἐν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς·  
καί σ' οὔτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδεὶς  
οὔθ' ἀμερίων σέ γ' ἀνθρώπων, ὃ δ' ἔχων μέμηεν.

785

790

Σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾶς ἐπὶ λώβα,  
σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ζύναιμον ἔχεις ταραξας·  
νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἴμερος εὐλέκτρον  
νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς  
θεσμῶν. Ἄμαχος γὰρ ἐμπαίζει θεὸς, Ἄφροδίτα.

795

799

## ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Δ'

### Χορός

Νῦν δ' ἤδη γὼ καὐτὸς θεσμῶν  
ἔξω φέρομαι τάδ' ὀρών, ἴσχειν δ'  
οὐκέτι πηγὰς δύναιμαι δακρύων,  
τὸν παγκοίτην ὄθ' ὀρῶ θάλαμον

τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. 805

### Ἀντιγόνη

Ὅρατ' ἔμ', ὧ γὰς πατρίας πολῖται, τὰν νεάταν ὁδὸν  
στείχουσαν, νέατον δὲ φέγγος λεύσσουσαν ἀελίου,  
κοῦποτ' αὖθις· ἀλλὰ μ' ὁ παγκοίτας Ἄιδας ζῶσαν ἄγει  
τὰν Ἀχέροντος 812  
ἀκτάν, οὔθ' ὕμεναίων ἔγκληρον, οὔτ' ἐπινύμφειός  
πῶ μέ τις ὕμνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.

### Χορός

Οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ' 817  
ἐς τόδ' ἀπέρχει κεῦθος νεκύων,  
οὔτε φθινάσιν πληγεῖσα νόσοις  
οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ', 820  
ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ  
θνητῶν Αἴδην καταβήσει.

### Ἀντιγόνη

Ἦκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι τὰν Φρυγίαν ξέναν  
Ταντάλου Σιπύλῳ πρὸς ἄκρῳ, τὰν κισσὸς ὡς ἀτενῆς 825  
πετραία βλάστα δάμασεν, καὶ νιν ὄμβροι τακομέναν,  
ὡς φάτις ἀνδρῶν,  
χιῶν τ' οὐδαμὰ λείπει, τέγγει δ' ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις 830  
δειράδας· ἧ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάζει.

### Χορός

Ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννῆς,  
ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς. 835  
Καίτοι φθιμένη μέγα κάκουσαι  
τοῖς ἰσοθέοις σύγκληρα λαχεῖν  
ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.

### Ἀντιγόνη

Οἷμοι γελῶμαι. Τί με, πρὸς θεῶν πατρώων,  
οὐκ οἰχομέναν ὑβρίζεις, ἀλλ' ἐπίφαντον; 840  
ᾧ πόλις, ᾧ πόλεως πολυκτῆμονες ἄνδρες·  
ἰὼ Διρκαῖαι κρῆναι  
Θήβας τ' εὐαρμάτου ἄλσος, ἔμπας ξυμάρτυρας ὕμμ' ἐπικτῶμαι, 845

οἷα φίλων ἄκλαυτος, οἷοις νόμοις  
πρὸς ἔργμα τυμβόχωστον ἔρχομαι τάφου ποταίνιου·  
ἰὼ δύστανος, βροτοῖς οὔτε νεκροῖς κυροῦσα  
μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσιν. 850

### Χορός

Προβᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους  
ὑψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον  
προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολὺ.  
Πατρῶον δ' ἐκτίεις τιν' ἄθλον. 855

### Ἀντιγόνη

Ἐψαυσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,  
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον τοῦ τε πρόπαντος  
ἀμετέρου πότμου κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν. 861

Ἰὼ ματρῶναι λέκτρων  
ἄται κοιμήματά τ' αὐτογέννητ' ἐμῷ πατρὶ δυσμόρου ματρός,  
οἷων ἐγὼ ποθ' ἄταλαίφρων ἔφυν· 865

πρὸς οὐς ἀραῖος, ἄγαμος, ἄδ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι.  
Ἰὼ δυσπότμων κασίγνητε γάμων κυρήσας,  
θανῶν ἔτ' οὔσαν κατήναρές με. 871

### Χορός

Σέβειν μὲν εὐσέβειά τις,  
κράτος δ', ὄτω κράτος μέλει,  
παραβατὸν οὐδαμᾶ πέλει·  
σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά. 875

### Ἀντιγόνη

Ἄκλαυτος, ἄφιλος, ἀνυμέναιος ταλαίφρων ἄγομαι  
τὰνδ' ἐτοίμαν ὁδόν.

Οὐκέτι μοι τόδε λαμπάδος ἱερὸν  
ὄμμα θέμις ὄρᾶν ταλαίνα·  
τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον  
οὐδεὶς φίλων στενάζει. 880

### Κρέων

Ἄρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν  
ὡς οὐδ' ἂν εἶς παύσαιτ' ἄν, εἰ χρεῖη λέγειν;



Οὐκ ἄξεθ' ὡς τάχιστα; Καὶ κατηρεφεῖ  
τύμβω περιπτύξαντες, ὡς εἴρηκ' ἐγώ,  
ἄφετε μόνην ἔρημον, εἴτε χρῆ θανεῖν  
εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγη·  
ἡμεῖς γὰρ ἀγνοῖ τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρη·  
μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται.

885

890

### Ἀντιγόνη

ἽΩ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς  
οἴκησις ἀείφουρος, οἷ πορεύομαι  
πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, ὦν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς  
πλεῖστον δέδεκται Φερσέφασσ' ὀλωλότων·  
ὦν λιοισθία ἄγ' καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ  
κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.  
Ἐλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω  
φίλη μὲν ἤξειν πατρί, προσφιλῆς δὲ σοί,  
μῆτερ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·  
ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγώ  
ἔλουσα κακόσμησα κάπιτυμβίους  
χοᾶς ἔδωκα· νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν  
δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρνυμαι.  
Καίτοι σ' ἐγὼ ἴμισησα, τοῖς φρονοῦσιν, εὖ.  
Οὐ γὰρ ποτ' οὔτ' ἄν, εἰ τέκνων μήτηρ ἔφυν,  
οὔτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,  
βία πολιτῶν τόνδ' ἄν ἠρόμην πόνον.  
Τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;  
Πόσις μὲν ἄν μοι κατθανόντος ἄλλος ἦν,  
καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμπλακον·  
μητρὸς δ' ἐν Ἄιδου καὶ πατρὸς κεκευθότοι·  
οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἄν βλάστοι ποτέ.  
Τοιῶδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἐγὼ  
νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἀμαρτάνειν  
καὶ δεινὰ τολμᾶν, ὦ κασίγνητον κάρα.  
Καὶ νῦν ἄγει με διὰ χερῶν οὔτω λαβῶν  
ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου  
μέρος λαχοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς,  
ἀλλ' ὦδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δύσμορος  
ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφᾶς·  
ποῖαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκη;

895

900

905

910

915

920

Τί χρέη με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι  
βλέπειν; Τίν' αὐδᾶν ζυμμάχων; Ἐπεὶ γε δὴ  
τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.  
Ἄλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλά,  
παθόντες ἂν ξυγγοῖμεν ἡμαρτηκότες·  
εἰ δ' οἶδ' ἄμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ  
πάθοιεν ἢ καὶ δρῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.

925

### **Χορός**

Ἦτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ  
ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν.

930

### **Κρέων**

Τοιγὰρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν  
κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτήτος ὕπερ.

### **Ἀντιγόνη**

Οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω  
τοῦπος ἀφίκται.

### **Χορός**

Θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῦμαι  
μὴ οὐ τάδε ταύτη κατακυροῦσθαι.

935

### **Ἀντιγόνη**

Ἦ γῆς Θήβης ἄστου πατρῶον  
καὶ θεοὶ προγενεῖς,  
ἄγομαι δὴ κούκέτι μέλλω.  
Λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι,  
τὴν βασιλειδᾶν μούνην λοιπὴν,  
οἷα πρὸς οἴων ἀνδρῶν πάσχω,  
τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα.

940

## **ΣΤΑΣΙΜΟΝ Δ'**

### **Χορός**

Ἦτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς  
ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις ἀύλαϊς·  
κρυπτομένα δ' ἐν τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη·

945

καίτοι καὶ γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ παῖ,  
καὶ Ζηνὸς ταμιεύεσκε γονὰς χρυσορύτους. 950  
Ἄλλ' ἄ μοιριδία τις δύνασις δεινά·  
οὔτ' ἄν νιν ὄλβος οὔτ' Ἴαρης, οὐ πύργος, οὐχ ἀλίκτυποι  
κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν.

Ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος, 955  
Ἴδωνῶν βασιλεύς, κερτομίσις ὄργαῖς,  
ἐκ Διονύσου πετρώδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῷ.  
Οὔτω τᾶς μανίας δεινὸν ἀποστάζει  
ἀνθηρόν τε μένος. Κεῖνος ἐπέγνω μανίαις 960  
ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίσις γλώσσαις.  
Παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους γυναικάς εὐίον τε πῦρ,  
φιλαύλους τ' ἠρέθιζε Μούσας. 965

Παρὰ δὲ Κυανεᾶν πελάγει διδύμας ἀλὸς  
ἄκται Βοσπόρια ἢ δ' ὁ Θρηκῶν [...]¹  
Σαλμυδησσός, ἴν' ἀγχίπολις Ἴαρης 970  
δισσοῖσι Φινεΐδαις  
εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος  
τυφλωθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος,  
ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις,  
ἀραχθέντων ὑφ' αἵματηραῖς 975  
χείρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν.

Κατὰ δὲ τακόμενοι μέλεοι μελέαν πάθαν 977  
κλαῖον, ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν· 980  
ἄ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων  
ἄντας' Ἐρεχθεΐδᾶν,  
τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις  
τράφη θυέλλαισιν ἐν πατρώαις  
Βορεὰς ἄμιππος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου, 985  
θεῶν παῖς· ἀλλὰ κάπ' ἐκείνα  
Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὦ παῖ.

---

¹ Hier moeten volgens het metrum nog drie lettergrepen staan (lang – kort – lang), maar het is onbekend welke.

## ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Ε΄

### Τειρεσίας

Θήβης ἄνακτες, ἤκομεν κοινήν ὁδὸν  
δύ' ἐξ ἑνὸς βλέποντε· τοῖς τυφλοῖσι γὰρ  
αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει.

990

### Κρέων

Τί δ' ἔστιν, ὦ γεραιῆ Τειρεσία, νέον;

### Τειρεσίας

Ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

### Κρέων

Οὐκ οὐν πάρος γε σῆς ἀπεστάτου φρενός.

### Τειρεσίας

Τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδ' ἐναυκλήρεις πόλιν.

### Κρέων

Ἔχω πεπονθῶς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα.

995

### Τειρεσίας

Φρόνει βεβῶς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.

### Κρέων

Τί δ' ἔστιν; Ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.

### Τειρεσίας

Γνώσει, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.  
Εἰς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον  
ἴζων, ἴν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμήν,  
ἀγνῶτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῶ  
κλάζοντας οἴστρω καὶ βεβαρβαρωμένω·  
καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς  
ἔγνω· πτερῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.  
Εὐθύς δὲ δείσας ἐμπύρων ἐγευόμην  
βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων  
Ἦφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ

1000

1005

μυδῶσα κηκίς μηρίων ἐτήκετο  
 κᾶτυφε κἀνέπτυε, καὶ μετάρσιοι  
 χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρρυεῖς 1010  
 μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.  
 Τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα  
 φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα·  
 ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἡγεμῶν, ἄλλοις δ' ἐγώ.  
 Καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις. 1015  
 Βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάροι τε παντελεῖς  
 πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς  
 τοῦ δυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίπου γόνου.  
 Κᾶτ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἔτι  
 θεοὶ παρ' ἡμῶν οὐδὲ μηρίων φλόγα, 1020  
 οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορροιβδεῖ βοάς,  
 ἀνδροφθόρου βεβρῶτες αἵματος λίπος.  
 Ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον. Ἀνθρώποισι γὰρ  
 τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοῦξαμαρτάνειν·  
 ἐπεὶ δ' ἀμάρτη, κεῖνος οὐκέτ' ἔστ' ἀνήρ  
 ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν  
 πεσὼν ἀκεῖται μηδ' ἀκίνητος πέλει.  
 Αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.  
 Ἄλλ' εἶκε τῷ θανόντι μηδ' ὀλωλότα  
 κέντει. Τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;  
 Εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'  
 ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.

### Κρέων

ὦ πρέσβυ, πάντες ὥστε τοξόται σκοποῦ  
 τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κοῦδὲ μαντικῆς  
 ἄπρακτος ὑμῖν εἰμι· τῶν δ' ὑπαὶ γένους 1035  
 ἐξημπόλημαι κάμπεφόρτισμαι πάλαι.  
 Κερδαίνειτ', ἐμπολᾶτε τὰπὸ Σάρδεων  
 ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἴνδικὸν  
 χρυσόν· τάφω δ' ἐκεῖνον οὐχὶ κρύψετε,  
 οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν 1040  
 φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,  
 οὐδ' ὥς μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ  
 θάπτειν παρήσω κεῖνον· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι  
 θεοὺς μαιίνειν οὕτις ἀνθρώπων σθένει.

Πίπτουσι δ', ὧ̃ γεραιὲ Τειρεσία, βροτῶν  
χοὶ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἴσχυρ', ὅταν λόγους  
αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

1045

### **Τειρεσίας**

Φεῦ·  
ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται...

### **Κρέων**

Τί χρῆμα; Ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;

### **Τειρεσίας**

...ὄσφ κράτιστον κτημάτων εὐβουλία;

1050

### **Κρέων**

Ὅσωπερ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.

### **Τειρεσίας**

Ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς.

### **Κρέων**

Οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

### **Τειρεσίας**

Καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων.

### **Κρέων**

Τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.

1055

### **Τειρεσίας**

Τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

### **Κρέων**

Ἄρ' οἴσθα ταγοὺς ὄντας ἂν λέγῃς λέγων;

### **Τειρεσίας**

Οἶδ'· ἐξ ἑμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.

### Κρέων

Σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τὰδικεῖν φιλῶν.

### Τειρεσίας

Ἵορσεις με τὰκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι.

1060

### Κρέων

Κίνει, μόνον δὲ μὴ ἔπι κέρδεσιν λέγων.

### Τειρεσίας

Οὕτω γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος.

### Κρέων

Ὡς μὴ ἔμπολήσω ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.

### Τειρεσίας

Ἄλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι  
τρόχους ἀμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν,  
ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἕνα

1065

νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔσει,  
ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλῶν κάτω  
ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατῶκισας,  
ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν  
ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.

1070

Ἵὼν οὐτε σοὶ μέτεστιν οὐτε τοῖς ἄνω  
θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.

Τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι  
λοχῶσιν Ἄιδου καὶ θεῶν Ἐρινύες,  
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.

1075

Καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηργυρωμένος  
λέγω· φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ  
ἀνδρῶν γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.

Ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις,  
ὄσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγνισαν  
ἢ θῆρες ἢ τις πτηνὸς οἰωνός, φέρων  
ἀνόσιον ὄσμῆν ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.

1080

Τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης  
ἀφῆκα θυμῷ, καρδίας τοξεύματα  
βέβαια, τῶν σὺ θάλλπος οὐχ ὑπεκδραμεῖ.

1085

Ἦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα  
τὸν θυμὸν οὔτος ἐς νεωτέρους ἀφῆ,  
καὶ γινῶ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν  
τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν ἢ νῦν φέρει.

1090

### Χορός

Ἄνῆρ, ἄναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας·  
ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ  
τὴνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,  
μὴ πῶ ποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν.

### Κρέων

Ἔγνωκα καὐτὸς καὶ ταράσσομαι φρένας·  
τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ  
ἄτη πατάξαι θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

1095

### Χορός

Εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως, λαβεῖν.

### Κρέων

Τί δῆτα χρή δρᾶν; Φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.

### Χορός

Ἐλθὼν κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης  
ἄνες, κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.

1100

### Κρέων

Καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς, καὶ δοκεῖ παρειαθεῖν;

### Χορός

Ὅσον γ', ἄναξ, τάχιστα· συντέμνουσι γὰρ  
θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι.

### Κρέων

Οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι  
τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.

1105

### Χορός

Δρᾶ νυν τάδ' ἐλθὼν μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.



### Κρέων

ἽΩδ' ὡς ἔχω στείχοιμ' ἄν' ἴτ' ἴτ' ὀπάονες,  
οἳ τ' ὄντες οἳ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν  
ὀρμᾶσθ' ἑλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον.  
Ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῆδ' ἐπεστράφη,  
αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρῶν ἐκλύσομαι.  
Δέδοικα γὰρ μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους  
ἄριστον ἢ σφύζοντα τὸν βίον τελεῖν.

1110

### ΣΤΑΣΙΜΟΝ Ε΄

#### Χορός

Πολυώνυμε, Καδμείας νύμφας ἄγαλμα  
καὶ Διὸς βαρυβρεμέτα  
γένος, κλυτὰν ὃς ἀμφέπεις  
Ἴταλίαν, μέδεις δὲ  
παγκοίνοις Ἐλευσινίας  
Δηοῦς ἐν κόλποις, Βακχεῦ, Βακχᾶν  
ὁ ματρόπολιν Θήβαν  
ναιετῶν παρ' ὑγρὸν  
Ἴσμηνοῦ ρεῖθρον ἀγρίου τ' ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος·

1115

1120

1124

σὲ δ' ὑπὲρ διλόφου πέτρας στέροψ ὄπωπε  
λιγνύς, ἔνθα Κωρύκiai  
στείχουσι Νύμφαι Βακχίδες,  
Κασταλίας τε νᾶμα.  
Καί σε Νυσαίων ὀρέων  
κισσήρεις ὄχθαι χλωρά τ' ἀκτὰ  
πολυστάφυλος πέμπει,  
ἀμβρότων ἐπέων  
εὐαζόντων Θηβαΐας ἐπισκοποῦντ' ἀγυίας·

1130

1135

τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾶς ὑπερτάταν πόλεων  
ματρὶ σὺν κεραυνία·  
καὶ νῦν, ὡς βιαίας ἔχεται  
πάνδαμος πόλις ἐπὶ νόσου,  
μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνασίαν ὑπὲρ κλιτῶν

1140

ἢ στονόεντα πορθμόν. 1145

Ἴὸ πῦρ πνειόντων χοράγ' ἄστρων, νυχίων  
φθεγμάτων ἐπίσκοπε,  
παῖ Διὸς γένεθλον, προφάνηθ'  
ῶναξ, σαῖς ἅμα περιπόλοις 1150  
Θυίαισιν, αἶ σε μαινόμεναι πάννυχοι χορεύουσι  
τὸν ταμίαν Ἰακχον.

## ΕΞΟΔΟΣ

### Ἄγγελος

Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίονος, 1155  
οὐκ ἔσθ' ὅποιον στάντ' ἂν ἀνθρώπου βίον  
οὔτ' αἰνέσαιμ' ἂν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.

Τύχη γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταρρέπει  
τὸν εὐτυχοῦντα τόν τε δυστυχοῦντ' αἰεὶ  
καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς. 1160

Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ,  
σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα  
λαβὼν τε χώρας παντελεῖ μοναρχίαν  
ἠὔθυνη, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σπορᾶ·  
καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα. Τὰς γὰρ ἡδονὰς 1165  
ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ

ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἠγοῦμαι νεκρόν.  
Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,  
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων· ἐὰν δ' ἀπῆ  
τούτων τὸ χαίρειν, τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς  
οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. 1170

### Χορός

Τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἤκεις φέρων;

### Ἄγγελος

Τεθναῖσιν. Οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.

### Χορός

Καὶ τίς φονεύει; Τίς δ' ὁ κείμενος; Λέγε.

### Ἄγγελος

Αἴμων ὄλωλεν· αὐτόχειρ δ' αἰμάσσεται.

1175

### Χορός

Πότερα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερός;

### Ἄγγελος

Αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.

### Χορός

Ἦ μάντι, τοῦπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας.

### Ἄγγελος

Ἦς ὧδ' ἐχόντων τᾶλλα βουλεύειν πάρα.

### Χορός

Καὶ μὴν ὄρῳ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ  
δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων  
ἦτοι κλύουσα παιδὸς ἢ τύχη πάρα.

1180

### Εὐρυδίκη

Ἦ πάντες ἀστοί, τῶν λόγων ἐπησθόμην  
πρὸς ἕξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς  
ὅπως ἰκοίμην εὐγμάτων προσήγορος.  
Καὶ τυγχάνω τε κληῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης  
χαλῶσα, καὶ με φθόγγος οἰκείου κακοῦ  
βάλλει δι' ὠτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι  
δείσασα πρὸς δμωαῖσι κάποπλήσσομαι.  
Ἄλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος αὐθις εἶπατε·  
κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὔσ' ἀκούσομαι.

1185

1190

### Ἄγγελος

Ἐγώ, φίλη δέσποινα, καὶ παρῶν ἐρῶ,  
κούδεν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος.  
Τί γάρ σε μαλθάσσοιμ' ἂν ὦν ἐς ὕστερον  
ψεῦσται φανούμεθ'; Ὀρθὸν ἀλήθει' αἰεί.  
Ἐγὼ δὲ σῶ ποδαγὸς ἐσπόμην πόσει  
πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεὲς  
κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι·

1195

καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἔνοδιαν θεὸν  
Πλούτωνά τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχεθεῖν 1200  
λούσαντες ἀγνὸν λουτρόν, ἐν νεοσπᾶσιν  
θαλλοῖς δ' ἤδη ἄλειπτο συγκατήθομεν,  
καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς  
χώσαντες, αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης  
νυμφεῖον Ἄιδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν. 1205  
Φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων  
κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,  
καὶ δεσπότη Κρέοντι σημαίνει μολῶν·  
τῷ δ' ἀθλίας ἄσημα περιβαίνει βοῆς  
ἔρποντι μᾶλλον ἄσσον, οἰμώξας δ' ἔπος 1210  
ἴησι δυσθρήνητον· ὦ τάλας ἐγώ,  
ἄρ' εἰμὶ μάντις; Ἄρα δυστυχεστάτην  
κέλευθον ἔρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;  
Παιδὸς με σαίνει φθόγγος. Ἄλλὰ πρόσπολοι,  
ἴτ' ἄσσον ὠκεῖς καὶ παραστάντες τάφῳ 1215  
ἀθρήσαθ', ἀρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ  
δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἴμονος  
φθόγγον συνήμ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.  
Τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότης κελευσμάτων  
ἠθροῦμεν· ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι 1220  
τὴν μὲν κρεμαστὴν ἀυχένος κατείδομεν,  
βρόχῳ μιτώδει σινδόνης καθημμένην,  
τὸν δ' ἀμφὶ μέσση περιπετῆ προσκείμενον,  
εὐνῆς ἀποιμώζοντα τῆς κάτω φθορὰν  
καὶ πατρὸς ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος. 1225  
Ὁ δ' ὡς ὀρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμώξας ἔσω  
χωρεῖ πρὸς αὐτὸν κἀνακωκύσας καλεῖ·  
ὦ τλήμον, οἷον ἔργον εἴργασαι· τίνα  
νοῦν ἔσχε; Ἐν τῷ συμφορᾶς διεφθάρης;  
Ἐξελθε, τέκνον, ἰκέσιός σε λίσσομαι. 1230  
Τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,  
πτύσας προσώπῳ κούδεν ἀντειπῶν, ξίφους  
ἔλκει διπλοῦς κνώδοντας· ἐκ δ' ὀρμωμένου  
πατρὸς φυγαῖσιν ἠμπλακ'· εἶθ' ὁ δύσμορος  
αὐτῷ χολωθείς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεῖς 1235  
ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὑγρὸν  
ἀγκῶν ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπτύσσεται·

καὶ φυσιῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει ῥοήν  
λευκῇ παρειᾷ φοινίου σταλάγματος.  
Κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῶ, τὰ νυμφικὰ  
τέλη λαχὼν δείλαιος ἔν γ' Ἄιδου δόμοις,  
δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν  
ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.

1240

### Χορός

Τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; Ἡ γυνὴ πάλιν  
φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον.

1245

### Ἄγγελος

Καὐτὸς τεθάμβηκ' ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι  
ἄχη τέκνου κλύουσας ἐς πόλιν γόους  
οὐκ ἀξιώσιν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω  
δμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν.  
Γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἀμαρτάνειν.

1250

### Χορός

Οὐκ οἶδ' ἐμοὶ δ' οὖν ἢ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ  
δοκεῖ προσεῖναι χὴ μάτην πολλὴ βοή.

### Ἄγγελος

Ἄλλ' εἰσόμεσθα, μὴ τι καὶ κατάσχετον  
κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη,  
δόμους παραστείχοντες· εὖ γὰρ οὖν λέγεις·  
καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἐστὶ που σιγῆς βάρος.

1255

### Χορός

Καὶ μὴν ὄδ' ἄναξ αὐτὸς ἐφήκει  
μνημ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,  
εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἀλλοτρίαν  
ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἀμαρτῶν.

1260

### Κρέων

Ἴὼ  
φρενῶν δυσφρόνων ἀμαρτήματα  
στερεὰ θανατόεντ',  
ὦ κτανόντας τε καὶ

θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους·  
ὡμοι ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων. 1265  
Ἴω παῖ, νέος νέω ξὺν μόρω,  
αἰαῖ αἰαῖ,  
ἔθανες, ἀπελύθης  
ἐμαῖς οὐδὲ σαῖς δυσβουλίαις.

### Χορός

Οἴμ' ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν. 1270

### Κρέων

Οἴμοι,  
ἔχω μαθὼν δειλαιοῦ ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ  
θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων  
ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,  
οἴμοι, λακπάτητον ἀντρέπων χαράν. 1275  
Φεῦ φεῦ, ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

### Ἐξάγγελος

ᾧ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος, 1278

τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις  
ἔοικας ἦκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά. 1280

### Κρέων

Τί δ' ἔστιν αὖ κάκιον ἐκ κακῶν ἔτι;

### Ἐξάγγελος

Γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ,  
δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.

### Κρέων

Ἴω,  
ἰὼ δυσκάθατος Ἄιδου λιμὴν, 1284

τί μ' ἄρα τί μ' ὀλέκεις; 1285

ᾧ κακάγγελτά μοι  
προπέμψας ἄχη, τίνα θροεῖς λόγον;  
Αἰαῖ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεχειργάσω.  
Τί φῆς, ὦ παῖ, τίνα λέγεις μοι νέον,  
αἰαῖ αἰαῖ, 1290

σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ  
γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

### Χορός

Ὅρᾶν πάρεστιν· οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.

### Κρέων

Οἴμοι,

κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας. 1295

Τίς ἄρα, τίς με πότμος ἔτι περιμένει;

Ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσσιν ἀρτίως τέκνον,

τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσβλέπω νεκρόν.

Φεῦ φεῦ μάτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον. 1300

### Ἐξάγγελος

Ἦδ' ὄξυθήκτῳ βωμία περὶ ξίφει

λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν

τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,

αὔθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς

πράξεις ἐφυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ. 1305

### Κρέων

Αἰαῖ αἰαῖ,

ἀνέπταν φόβῳ. Τί μ' οὐκ ἀνταίαν

ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;

Δείλαιος ἐγώ, αἰαῖ, 1310

δειλαία δὲ συγκέκραμαι δύα.

### Ἐξάγγελος

Ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κάκείνων ἔχων

πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.

### Κρέων

Ποίῳ δὲ κάπελύσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;

### Ἐξάγγελος

Παίσασ' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὐτήν, ὅπως 1315

παιδὸς τόδ' ἦσθετ' ὄξυκώκυτον πάθος.

### Κρέων

ἽΩμοι μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν  
ἐμαῖς ἀρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας.  
Ἐγὼ γάρ σ' ἐγὼ ἔκανον, ὦ μέλεος,  
ἐγὼ, φάμ' ἔτυμον. Ἴὼ πρόσπολοι,  
ἄγετέ μ' ὅ τι τάχιστ', ἄγετέ μ' ἐκποδῶν,  
τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα.

1320

### Χορός

Κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς·  
βράχιστα γὰρ κράτιστα τὰν ποσὶν κακά.

### Κρέων

Ἵτω ἴτω,  
φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἔχων  
ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἀμέραν  
ἕπατος ἴτω ἴτω,  
ὅπως μηκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω.

1329

1333

### Χορός

Μέλλοντα ταῦτα. Τῶν προκειμένων τι χρῆ  
πράσσειν· μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτοισι χρῆ μέλειν.

1335

### Κρέων

Ἄλλ' ὦν ἐρῶ μέν, ταῦτα συγκατηζάμην.

### Χορός

Μὴ νυν προσεύχου μηδέν· ὡς πεπρωμένης  
οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγῆ.

### Κρέων

Ἵγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδῶν,  
ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἐκῶν κατέκανον  
σέ τ' αὖ τάνδ', ὦμοι μέλεος οὐδ' ἔχω  
πρὸς πότερον ἴδω, πᾶ κλιθῶ πάντα γὰρ  
λέχρια τὰν χεροῖν, τὰ δ' ἐπὶ κρατί μοι  
πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.

1340

1345



### Χορός

Πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας  
πρῶτον ὑπάρχει· χρὴ δὲ τὰ γ' εἰς θεοὺς  
μηδὲν ἀσεπτεῖν· μεγάλοι δὲ λόγοι  
μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων  
ἀποτείσαντες  
γῆρα τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.

1350

(R. Jebb, *Sophocles, The Plays and Fragments, Part III, The Antigone*, Cambridge 1891)